

HÄMEENKYRÖ

PINSIÖNKANKAAN OSAYLEISKAAVA

Ympäristöministeriö vahvistanut

11.7.1985

SUUNNITTELUKESKUS OY
Tampere 1983

352 - 6667

Ympäristöministeriö on 11.7.1985 (n:o 129/523/84)
antamallaan päätöksellä vahvistanut kunnanvaltuuston
20.6.1983 65 §:ssä tekemän päätöksen, jolla on hyväk-
sytty Hämeenkyrön Pinsiönkankaan osayleiskaava.

Maanmitt. toimitus
Hämeenkyrön 22.8.1985

- 1 JOHDANTO
 - 1.1 Osayleiskaavan tarkoitus
 - 1.2 Suunnitteluorganisaatio
 - 1.3 Suunnittelun kulku
- 2 SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT
 - 2.1 Suunnittelualan sijainti ja yleiskuvaus
 - 2.2 Perusselvitykset
 - 2.3 Kaavoitus- ja suunnittelutilanne
 - 2.31 Seutukaavoitus
 - 2.32 Yleiskaavoitus
 - 2.33 Soranottosuunnitelmat
 - 2.34 Muut suunnitelmat
- 3 TAVOITTEET
 - 3.1 Yleiset tavoitteet
 - 3.2 Toimintakohtaiset tavoitteet
 - 3.21 Asutus
 - 3.22 Maa- ja metsätalous
 - 3.23 Teollisuus
 - 3.24 Soranotto
 - 3.25 Virkistys
 - 3.26 Suojelu
 - 3.27 Pohjavedenotto
- 4 OSAYLEISKAAVA
 - 4.1 Kokonaisrakenne ja yleisperustelu
 - 4.2 Maankäyttö
 - 4.21 Asuntoalueet
 - 4.22 palvelualueet
 - 4.23 Virkistysalueet
 - 4.24 Loma-asuntoalueet
 - 4.25 Erityisalueet
 - 4.26 Soranottoalueet
 - 4.27 Maa- ja metsätalousalueet
 - 4.28 Muut aluevaraukset
 - 4.3 Liikenne
 - 4.31 Ajoneuvoliikenteen väylät
 - 4.32 Ulkoilureitti
 - 4.4 Tekninen huolto
 - 4.41 Pohjavedenotto
 - 4.42 Teknisen huollon verkostot

5 TOTEUTTAMISTOIMENPITEET

- 5.1 Soranottoalueet
 - 5.11 Maa-ainesten ottamislupa
 - 5.12 Luvan myöntämisedellytykset
 - 5.13 Ottamissuunnitelma ja lupamääräykset
 - 5.14 Lunastusvelvollisuus
- 5.2 Asuntoalueet
- 5.3 Ulkoilureitti

LIITTEET

- 1. Maanomistajakyselyn kyselylomake
- 2. Suunnittelualan sijainti, kartta 1:200 000
- 3. Ote Pirkanmaan seutukaavan 1. ja 2. vaihekaavan yhdistelmäkartasta, kartta 1:50 000
- 4. Maankäyttö 1981, soranottamistoiminta ja pohjavesisuhteet, kartta 1:20 000
- 5. Soranottoalueiden rajaaminen ja kaivutoiminnan jälkeinen kunnostaminen

1

JOHDANTO

1.1

Osayleiskaavan tarkoitus

Hämeenkyrön Pinsiönkangas on monenlaisten maankäyttöintressien kohteena, mikä johtuu pääasiallisesti Tampereen kaupungin läheisyydestä. Suunnittelualueella on Tampereen kaupungin pohjavedenottamo, se on haluttua soranottoalueena ja muodostaa Ylöjärven puoleisen harjujakson osan kanssa luontaisen virkistys- ja retkeilualueen.

Pinsiönkankaan osayleiskaavan tarkoituksena on ohjata rakentamista, soranottoa ja muuta luontoa muuttavaa toimintaa siten, että harjualueen luonnonsuojelulliset ja maisemalliset arvot voidaan säilyttää, ettei arvokkaita pohjavesivaroja turmella ja että alueen käyttö ulkoilu- ja retkeilyalueena turvataan.

1.2

Suunnitteluoorganisaatio

Suunnittelutyötä on johtanut ja valvonut Hämeenkyrön kunnanhallituksen asettama Pinsiönkankaan osayleiskaavatoimikunta:

puh.joht.	Tauno Mastomäki, kunn.ins.
	Klaus Pentti
	Seppo Marttila
	Keijo Suomi, rak.tark.

Suunnittelukonsulttina on toiminut Suunnittelukeskus Oy:n Tampereen toimisto. Konsultin suunnitteluorganisaatio on ollut seuraava:

työn johto ja	
maankäyttösuunn.	Pertti Tamminen, DI
maaperä ja pohja-	
vesigeologia	Risto Vanhala, FM
	Erkki Selin, FM
soranottoalueiden	
suunnittelu	Kalervo Karumo, rak.mest.

1.3

Suunnittelun kulku

Tampereen seutukaavaliitto neuvotteli vuonna 1978 Hämeenkyrön kunnan, Ylöjärven kunnan ja Nokian kaupungin edustajien kanssa Pinsiönkankaan soranoton ohjaamisesta suunnitellusti. Seutukaavaliitto esitti 8.12.1978, että kunnat ryhtyisivät yhteistoimin laatimaan osayleiskaavoja kyseiselle harjualueelle.

Hämeenkyrön kunnanvaltuusto päätti 24.4.1979 osayleiskaavan laatimisesta ja anoi rakennuslain 31 §:n 2. mom:n mukaista toimenpidekieltoa.

Sisäasiainministeriö antoi päätöksellään 11.6.1979 rakennuslain 32 §:n 1. momentin nojalla 31 §:n 2. momentissa tarkoitettua kaivamistyötä koskevan toimenpidekiellon 31.5.1984 saakka. Maa-aineslain voimaantulosta johtuen kunnanvaltuusto haki toimenpidekiellon muuttamista rakennuslain 124 a §:n mukaiseksi. Sisäasiainministeriö antoi kiellon 3.12.1982 ja se on voimassa 31.12.1985 saakka.

Suunnittelun perustiedot koottiin kesällä 1979. Ennen suunnittelutyön aloittamista suoritettiin lokakuussa 1979 maanomistajakysely, joka kattoi kaikki alueen maanomistajat (liite 1). Niinpä suunnittelijan tiedossa on ollut työn alusta asti maanomistajien mielipiteet ja ne on pyritty myös suunnittelussa kuomioimaan.

Suunnittelun tavoitteet kunnanhallitus hyväksyi 26.11.1979 ja ensimmäiset luonnokset osayleiskaavaksi valmistuivat marraskuussa 1979.

Rakennusasetuksen 154 §:n mukainen kuuleminen suoritettiin em. maanomistajakyselyn avulla, jonka lisäksi kaavaluonnos (päivätty 19.9.1980) oli nähtävillä 3.-14.11.1980. Kaavoittaja oli nähtävilläoloaikana päivän ajan maanomistajien tavattavissa.

Osayleiskaavaluonnoksesta (päivätty 19.9.1980) hankittiin seuraavat lausunnot:

- Tampereen seutukaavaliitto
- TVL, Turun piiri
- Nokian kaupunki
- Tampereen kaupunki
- Ylöjärven kunta
- Kyrön Luonto ry.

Osayleiskaavaluonnoksista on käyty seuraavat neuvottelut:

- Tampereen seutukaavaliitto (koordinointi Ylöjärven ja Nokian kanssa) 6.6.1979, 15.4.1980 ja 21.10.1981
- Turun ja Porin lääninhallitus 14.1.1982 ja 8.2.1983

Osayleiskaavaluonnoksista on em. maanomistajakuulemisen ja lausuntojen jälkeen neuvoteltu erikseen maanomistajien kanssa. Käytyjen neuvottelujen jälkeen osayleiskaavatoimikunta päätti 4.9.1981 muuttaa luonnosta eräin osin.

Kunnanhallitus hyväksyi yleiskaavaluonnoksen 5.4.1982 ja päätti panna sen virallisesti nähtäville sekä hankkia lausunnot (RakL 125 §, RakA 29 §). Kaava oli nähtävillä 8.4 - 10.5.1982.

Osayleiskaavaehdotuksesta 5.4.1982 on saatu seuraavat lausunnot:

- Tampereen seutukaavaliitto
- Tampereen vesipiiri
- Tie- ja vesirakennushallitus
- Hämeen lääninhallitus
- Rakennuslautakunta
- Asuntolautakunta
- Elinkeinlautakunta
- Palolautakunta
- Tampereen, Nokian ja Ikaalisten kaupungit
- Ylöjärven, Viljakkalan ja Mouhijärven kunnat
- Kyrön Luonto
- Äkönmaan seudun kylätoimikunta

Osayleiskaavatyöstä on käyty neuvottelu sisäasiainministeriön kaavoitus- ja rakennusosastolla 16.12.1982.

Lausunnot ja muistutukset ovat aiheuttaneet vähäisiä muutoksia osayleiskaavaehdotukseen.

2

SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

2.1

Suunnittelun alueen sijainti ja yleiskuvaus

Alue sijaitsee Hämeenkyrön kunnan itäosassa Tampere-Vaasa -valtatien varressa Ylöjärven kuntaan rajoittuen, noin 16 km:n päässä Hämeenkyrön kirkonkylästä ja noin 20 km:n päässä Tampereen keskustasta (liite 2).

Suunnittelualue kuuluu harjujaksoon, joka ulottuu Salpausselältä Pälkäneen, Kangasalan, Tampereen ja Ylöjärven kautta Hämeenkyröön. Suunnittelun kohteena oleva harjujakson osa on 5 km pitkä ja noin 1.5 km:n levyinen sisältäen varsinaisen harjun lisäksi harjun lievealuetta.

Alueen korkeustasot vaihtelevat välillä +100 - +175. Harjujakson ydinosan korkein kohta on muutaman metrin tason +170 yläpuolella. Tämä ydinharju, joka on samalla maisemallinen maastossa selvästi erottuva harjujakson osa, on 200 - 300 metriä leveä ja jyrkkärintainen. Ydinharjun molemmin puolin kulkee suppavyöhyke, joka on paikoin soistunut ja käsittää myös lampia. Ydinharju on selväpiirteinen alueen Ylöjärven puoleisessa päässä ja Sasin laaksoon liittyvältä osaltaan, mutta alueen keskivaiheilla harju leviää laajaksi topografialtaan vaihtelevaksi kangasmaastoksi.

2.2

Perusselvitykset

Suunnittelutyön perustiedot on koottu kesällä 1979. Ne on tulostettu pääosin karttojen 1:10 000 muodossa:

- Maankäyttö ja soranottotilanne 1979
- Maanomistus 1979
- Maaperä
- Maankäyttösuunnitelmat
- Teknisen huollon verkostot 1979
- Maiseman peruspiirteet ja kulutuskestävyys
- Pohjavesisuhteet

Lisäksi suunnittelualueelta on ollut käytössä ilmakuvamateriaalia sekä viistokuvat, jotka otettiin vuonna 1979.

Maankäyttö 1981, soranottamistilanne sekä pohjavesisuhteet on esitetty liitekartalla 4.

2.3

K a a v o i t u s - j a s u u n n i t t e l u t i l a n n e

2.31

Seutukaavoitus

Pirkanmaan seutukaavan 1. vaihekaavassa, joka on vahvistettu 28.10.1977, on osayleiskaava-alue osoitettu pääosin MM 2-alueeksi:

- maa- ja metsätalousvaltainen alue, joka on tarkoitettu erityisesti ulkoilun ja ympäristönsuojelun huomioon ottavan maa- ja metsätalouden harjoittamiseen

Aluetta koskevan suunnittelumääräyksen mukaisesti on alueen käyttötarkoitukseen liittyvä rakentaminen sallittua hajarakentamisena. Lisäksi alueen läpi kulkee ohjeellinen ulkoilu- ja retkeilyreitti.

Pirkanmaan seutukaavan 2. vaihekaavassa, joka on vahvistettavana, on lähes koko suunnittelualaue merkitty Pinsiönkankaan pohjavesialueeksi, jota koskee vesiensuojelumääräys.

1. ja 2. vaihekaavassa olevat osayleiskaava-aluetta koskevat aluevaraukset on esitetty liitteessä 3.

2.32

Yleiskaavoitus

Hämeenkyröön on laadittu vuosina 1973 - 76 taajama-alueen osayleiskaava sekä haja-asutusalueen yleissuunnitelma kunnanvaltuuston hyväksymänä 1. asteen yleiskaavana.

Haja-asutusalueen yleissuunnitelma on laadittu yleispiirteisenä haja-asutusalueen rakennesuunnitelmana. Suunnitelmassa on osoitettu Pinsiönkankaan harjualue ulkoilualueeksi sekä harjulle pohjavedenottamon suojavyöhyke. Lisäksi on yleiskaava-alueen kaakkoisosa osoitettu tehokkaan maatalouden alueeksi.

Taajama-alueen osayleiskaava on parhaillaan tarkistettavana, työ on aloitettu vuonna 1979 ja luonnos keskustajaaman osayleiskaavaksi oli maanomistajien nähtävänä joulukuussa 1981.

Nyt laadittavana oleva osayleiskaava on varsinaisesti ensimmäinen aluetta koskeva maankäyttösuunnitelma. Yleiskaavan laatimista varten on sisäasiainministeriö 11.6.1980 antanut alueelle rakennuslain 31 §:n 2. momentissa tarkoitetun kaivamistyötä tarkoittavan toimenpidekiellon, joka on voimassa 31.5.1984 saakka.

2.33

Soranottosuunnitelmat

Osayleiskaavassa edellytetään, että yleiskaavassa osoitetuille ottoalueille laaditaan soranottosuunnitelma, jonka perusteella soranotto tulee tapahtumaan. Pinsiönkankaan alueelle on laadittu tai ollaan laatimassa 10 - 15 soranottosuunnitelmaa.

2.34

Muut suunnitelmat

Pinsiönkankaalle on laadittu vuosina 1974 - 76 selvitys tekopohjaveden muodostamismahdollisuudesta. Tutkimukset käsittävät lähinnä harjun kaakkoisalueen Ylöjärven rajan tuntumassa. Tekopohjavesiselvityksen on laatinut Maa ja Vesi Oy.

Hämeenkyrön haja-asutusalueiden vedenhankintaan liittyen on Sasin-Miharin alueen vedensaantimahdollisuuksia tutkittaessa selvitetty pohjavesiolosuhteita alueen luoteisosassa Sasin laakson reuna-alueella. Pohjavesitutkimukset on suorittanut Suunnittelukeskus Oy.

3

TAVOITTEET

3.1

Yleiset tavoitteet

Suunnittelun päätavoitteena on ohjata rakentamista, soranottoa ja muuta luontoa muuttavaa toimintaa siten, että harjualueen luonnonsuojelulliset ja maisemalliset arvot voidaan säilyttää, ettei arvokkaita pohjavesivaroja turmella ja että alueen käyttö ulkoilu- ja retkeilyalueena turvataan.

Maankäytön ohjaamisessa tulee maanomistajien oikeudet ottaa tasapuolisesti huomioon.

3.2

Toimintakohtaiset tavoitteet

3.21

Asutus

Suunnitelmassa osoitetaan ne harjualueen osat, joilla rakentaminen pyritään mahdollistamaan olevia palveluja ja asutusta tukevana.

3.22

Maa- ja metsätalous

Metsänhoitotoimenpiteitä harjujakson arvokkaimmilla osilla pyritään ohjaamaan suosituksin siten, etteivät toimenpiteet vahingoita alueen maisemallista yhtenäisyyttä eikä alueen virkistyskäyttöä. Tavanomaisilla retkeilyalueilla ei metsänhoitotoimenpiteitä rajoiteta.

3.23

Teollisuus

Suunnitelmassa selvitetään ne alueet, jotka soveltuvat teollisuuden sijaintipaikaksi sekä teollisuuden laadulle asetettavat rajoitukset.

3.24

Soranotto

Kaivutoiminta tulee ohjata sellaisille alueille, ettei merkittäviä luonnontieteellisiä tai maisemallisia arvoja tuhota eikä vaaranneta pohjaveden laatua. Erityisesti on pyrittävä säilyttämään harjualueen yhtenäisyys.

Kaivutoiminnan ohjauksessa on pyrittävä keskitettyyn sorankäyttöön, jolloin kaivualueet saadaan jälkohoitotoimenpitein helpommin sopeutetuksi ympäristöön. Kaivualueet tulee muotoilla siten, että ne soranoton päätyttyä toimivat virkistyskäyttöön soveltuvana metsämaana tai esim. teollisuusalueena.

Suunnitelmassa tulee määritellä soranottajilta vaadittavat toimenpiteet kaivutavan ja jälkihoidon suhteen.

Kaivualueet on mahdollisuuksien mukaan pyrittävä osoittamaan niin, että soranotosta koitua hyöty jakautuu tasapuolisesti eri maanomistajien kesken.

3.25

Virkistys

Harjujakso on pyrittävä arvokkaimmilta osiltaan säilyttämään yhtenäisenä ja katkeamattomana virkistysaluevyöhykkeenä.

Virkistysaluevaraukset on pyrittävä osoittamaan siten, ettei niistä aiheudu erityistä haittaa maa- ja metsätalouden harjoittamiselle.

3.26

Suojelu

Harjualueen suojelua tulee tarkastella sekä geologisten, biologisten, maisemallisten sekä kulttuurihistoriallisten näkökohtien perusteella.

Suunnitelmassa tulee määritellä lakimääräisesti suojeltavat alueet ja kohteet sekä määräyksin ja ohjein ohjata muiden ympäristöltään arvokkaiden alueiden käyttöä.

Harjujakso tulee säilyttää yhtenäisenä maisemaelementtinä.

3.27

Pohjaveden otto

Suunnitelmassa pyritään turvaamaan pohjavesiesiintymien käyttökelpoisuus ja tekopohjaveden muodostamiseen soveltuvien harjualueiden säilyminen. Mikäli tekopohjaveden muodostaminen aiheuttaa rajoituksia ja kustannuksia maanomistajille, tulee kustannukset siirtää hyödynsaajalle, tekopohjaveden käyttäjille.

4

OSAYLEISKAAVA

4.1

Kokonaisrakenne ja yleisperustelu

Suunnitelmaratkaisun lähtökohtana on ollut harjujakson säilyttäminen yhtenäisenä, katkeamattomana maisemaelementtinä. Soranottoalueiden määrittelyssä on pyritty maanomistajien tasapuoliseen kohteluun sekä ottoalueiden keskittämiseen.

Harjualueen maisemallisesti merkittävin ydinosa siihen liittyvine suppa-alueineen on suunnitelmassa osoitettu maa- ja metsätalousalueeksi, jossa rakentaminen on mahdollista vain virkistystarkoituksiin. Soranottoalueet on sijoitettu siten, että harjujakso säilyy katkeamattomana.

Harjualueen lievealueet on osoitettu maa- ja metsätalousalueiksi siten, että valtatie 3:n varressa rakentaminen on mahdollista vain maa- ja metsätaloutta ja virkistystoimintaa varten ja Pinsiön paikallistien lounaispuolella rakentaminen on mahdollista haja-asutuksena 1 hehtaarin rakennuspaikoilla. Haja-asutus ohjataan siis paikallistien varteen ja kielletään valtatien varressa.

Suunnitelmalla ohjataan soranottoa tasapuolisesti ja sellaisille paikoille, jotka parhaiten tarkoitukseen soveltuvat. Toisaalta suunnitelmalla turvataan kiviaineksen saatavuus Tampereen kaupunkiseudun, Hämeenkyrön kunnan ja TVL:n tarve huomioiden 20-30 vuodeksi, kun laskelmassa on mukana myös muiden kuntien alueella tapahtuva soranotto.

4.2

Maankäyttö

4.21

Asuntoalueet

PIENTALOVALTAISET ASUNTOALUEET (AP)

Pinsiön olevaa asutusta ja palveluja tukemaan on tehty asuntoaluevaraus ja Sasin kyläasutus suunnittelualueen luoteispäässä on osoitettu asuntoaluemerkinnällä, jonka puitteissa asutus voi täydentyä.

Alueille tulee laatia yksityiskohtaisempi osayleiskaavatasoinen suunnitelma, johon perustuen rakentaminen voi tapahtua. Alueille voitaisiin tarkemman suunnitelman perusteella hakea alueellinen poikkeuslupa.

4.22

Palvelualueet

PALVELUJEN JA HALLINNON ALUE (P)

Merkinnällä on osoitettu Pinsiön koulun ja kaupan tontit. Pinsiön postitoimipaikka on Ylöjärven kunnan puolella.

YKSITYISTEN PALVELUJEN JA HALLINNON ALUE (PK)

Merkinnällä on osoitettu Pinsiön maamiesseuran eli seurojentalon tontti. Samassa yhteydessä toimii myös pankki.

4.23

Virkistysalueet

URHEILU- JA VIRKISTYSPALVELUJEN ALUEET (VU)

Merkinnällä on osoitettu Tampereen Pyrinnön urheilumajan alue Lehmijärven rannalla. Lisäksi on tehty varaus em. alueen toiminnan laajentamista silmälläpitäen paikallistien toiselta puolelta harjasta.

Urheilumaja on Tampereelta lähtevien hiihto- ja ulkoilureittien kääntöpaikka ja ulkoilijoiden tukikohta. Suunnitelmassa on esitetty ulkoilureitin jatkamista harjua pitkin Ketunkivenkankaalle.

4.24

Loma-asuntoalueet

LOMA-ASUNTOALUEET (RA)

Merkinnällä on todettu Lehmijärven rannoille sijoittuva loma-asutus. Suunnitelmassa ei ole osoitettu lisärakennusoikeutta.

4.25

Erityisalueet

YHDYSKUNTATEKNISEN HUOLLON ALUE (ET)

Merkinnällä on osoitettu Tampereen kaupungin pohjavedenottamon alue pohjavesikaivoineen. Pohjavedenottamon likimääräisen kaukosuojavyöhykkeen raja on esitetty pv-merkinnällä.

4.26

Soranottoalueet

Suunnitelmassa on pyritty osoittamaan soranottoon soveliaimmat kohdat ja samalla tavoitteena on ollut mahdollisimman keskitetty soranotto. Maanomistajia on pyritty kohteilemaan tasapuolisesti. Ottoalueiden määrittelyssä on kiinnitetty huomiota seuraaviin seikkoihin:

- harjujaksen yhtenäisyyden säilyttäminen
- ottoalueiden näkyvyys päteille
- ottomäärien jakautuminen tasapuolisesti
- ottotoiminnan keskittäminen
- kiviaineksen saannin turvaaminen 20-30 vuoden tähtäimellä (kun otetaan huomioon muiden kuntien alueella samaan aikaan tapahtuva ottotoiminta)

Ottoalueilta saatava kiviainesmäärä on noin 17 miljoonaa m^3 .

Soranottajien tulee laatia ottoalueille yksityiskohtaiset ottamissuunnitelmat, joiden laatimisperiaatteet on esitetty liitteissä 4 ja 5.

Ottoalueiden kaivausten ohjeelliset syvyydet ja niiden suhde pohjaveden korkeuteen on esitetty liitteessä 4. Liitekartalla osoitetut tasot ovat sellaisia, että kunta voi varmuudella sallia soranoton tähän tasoon saakka. Mikäli soraottaja voi luotettavilla tutkimuksilla osoittaa, että pohjavesipinta on alempana kuin olevien tietojen perusteella on päätelty, voidaan soranotto ulottaa tasoon, joka on 4 m pohjaveden ylimmän pinnan yläpuolella.

MAANKAMARAN AINESTEN OTTOALUEET (EO/TY)

Merkinnällä on osoitettu Sasin laaksoon liittyvät, olevat sorakuopat. Soranottoalueet on rajattu siten, että kuopat voidaan ottotoiminnan yhteydessä maisemoida. Soranoton jälkeen alueita voidaan käyttää sellaiseen teollisuus- ja varastotoimintaan, joka ei aiheuta ympäristöhäiriöitä.

Soranotto alueilla edellyttää kunnanhallituksen lupaa (RakL 124 a §). Luvan edellytyksenä on soranottajan laatima ottamissuunnitelma (Maa-ainestlain 5 §).

Ohjeet ottamissuunnitelmille:

Kyseiset alueet liittyvät Sasin laakson kauniiseen maisemakokonaisuuteen ja siksi soranottotoiminnalle ja sitä seuraavalle maisemoinnille tulee asettaa erityisiä vaatimuksia. Tämän perusteella ottamissuunnitelmat tulee laatia vaativan tasoisina (vrt. esimerkkisuunnitelma n:o 3 Maa-ainesten ottamissuunnitelma -kirjassa, Suomen Kaupunkiliiton julkaisu B 94). Ottotoiminnan tulisi kestää mahdollisimman lyhyen ajan ja maisemointityö, jonka tulee käsittää myös istutusten tekemisen, tulisi aloittaa mahdollisuuksien mukaan jo ottotoiminnan aikana. Käytännössä tämä merkitsee sitä, että esitetyt ottoalueet tulisi jakaa ainakin kahteen vaiheeseen, jolloin ottotoimintaa voidaan jatkaa vasta kun edellisen vaiheen maisemointi on riittävän pitkälle suoritettu. Erityistä huomiota tulee kiinnittää ottoalueiden sopeuttamiseen olevaan luonnonmaisemaan riittävän loivilla luiskauksilla.

Ottamissuunnitelmien laatimisperiaatteet on esitetty liitteissä 4 ja 5.

MAANKAMARAN AINESTEN OTTOALUEIKSI TARKOITETUT ALUEIDEN OSAT (E0)

Merkinnoilla on osoitettu maa- ja metsätalousalueiden (M, MU, MU-1) ne osat, joille kaivutoiminta tulee keskittää. Osalla alueista on oleva sorakuoppa.

Soranotto alueilla edellyttää kunnanhallituksen lupaa. Luvan edellytyksenä on soranottajan laatima ottamissuunnitelma (Maa-aineslain 5 §).

Ohjeet ottamissuunnitelmille:

Yleiskaava-alueen maisemakuvan suojelemiseksi ja virkistysarvojen säilyttämiseksi tulee ottamissuunnitelmat laatia vaativan tasoisina. Ottoalueet ovat laajoja kokonaisuuksia ja siksi tulisi ottotoiminnalta edellyttää vaihteellaisuutta eli ottoalueet tulisi jakaa kahteen tai useampaan ottovaiheeseen. Tällöin ottotoimintaa voidaan jatkaa vasta kun edellisen vaiheen maisemointi on riittävän pitkälle suoritettu. Näin voidaan menetellä myös silloin, kun saman soranottajan omistuksessa on useampia ottoalueita.

Pohjavedenottamon suoja-alueella (pv) tulee kiinnittää erityistä huomiota pohjaveden pilaantumisen estämiseen. Soranottajia tulee velvoittaa pohjaveden pinnan tarkkailuun soranoton aikana pohjaveden havaintoputkien avulla.

Ottamissuunnitelmien laatimisperiaatteet on esitetty liitteissä 4 ja 5.

4.27

Maa- ja metsätalousalueet

MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE (M)

Merkinillä on osoitettu Pinsiön paikallistien lounaispuoleinen alue, joka on pääosin harjun lievealuetta. Alueella on rakentaminen sallittua haja-asutuksena 1 ha:n rakennuspaikoilla. Alueelle sijoittuu yksi soranottoalue (E0) ja muualla soranotto tulisi sallia vain kotitarvekäyttönä.

MAA- JA METSÄTALOUSALUE (MT)

Merkinillä on osoitettu Pinsiön peltoalueet, jotka tulisi säilyttää maatalouskäytössä.

MAA- JA METSÄTALOUSALUE (MT-1)

Merkinnällä on osoitettu Pirkka-Hämeen piirimetsälautakunnan Pinsiön taimitarhan alue. Alueella on soranotto kielletty.

MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, ULKOILUN OHJAAMISTARVETTA
TAI YMPÄRISTÖARVOJA (MU)

Merkinnällä on osoitettu harjujakson maisemallisesti ja luontosuhteiltaan arvokain ydinosa sekä siihen liittyvät suppavyöhykkeet. Alueella on sallittu vain yleiseen virkistystoimintaan liittyvä rakentaminen ja olevien asuinrakennusten peruskorjaus ja laajentaminen.

Soranotto ohjataan erikseen osoitetuille alueen osille (E0). Ottoalueet on rajattu siten, että ydinharju säilyy katkeamattomana.

MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, ULKOILUN OHJAAMISTARVETTA
TAI YMPÄRISTÖARVOJA (MU-1)

Merkinnällä on osoitettu valtatie 3:n varteen sijoittuvat harjun lievealueet. Alueella on sallittu vain maa- ja metsätalouteen sekä yleiseen virkistystoimintaan liittyvä rakentaminen ja olevien asuinrakennusten peruskorjaus ja laajentaminen. Soranotto ohjataan erikseen osoitetuille alueen osille (E0).

4.28

Muut aluevaraukset

VESIALUEET (W)

Merkinnällä on todettu Lehmijärvi, Pikku-Lehmijärvi ja Paskolammi.

4.3

L i i k e n n e

4.31

Ajoneuvoliikenteen väylät

Suunnittelualue rajoittuu koillisessa valtatie 3:een (Tampere-Vaasa) ja sen läpi kulkee Pinsiön paikallistie, joka on yhdystie-luokkainen väylä.

4.32

Ulkoilureitti

Harjun korkeimmalle kohdalle on osoitettu ohjeellinen ulkoilureitti, jonka tarkempi linjaus tulisi tutkia. Ajatuksena on muodostaa reitti Tampereelta Ylöjärven kautta Pinsiönkankaalle ja edelleen Ketunkivenkankaalle. Reitin varrelle sijoituu Tampereen Pyrinnön maja.

4.4

T e k n i n e n h u o l t o

4.41

Pohjavedenotto

Alueella on toiminnassa Tampereen kaupungin pohjavedenottamo. Sen kaukosuoja-vyöhykkeen likimääräinen raja on osoitettu osayleiskaavakartalla (pv). Soranottoa tulee tällä alueella valvoa erityisesti ja soranottolupien edellytyksenä tulee olla velvoite pohjaveden tarkkailuun.

Harjuaalueen luoteispäässä on tehty pohjavesitutkimuksia Sasin kyläasutuksen vedensaannin turvaamiseksi. Tutkimusten perusteella voidaan päätellä, että pohjavesi on suunnittelualueen tässä osassa erittäin syvällä eikä pohjavedenotto tule siellä kyseeseen.

4.42

Teknisen huollon verkostot

Suunnitelmassa on todettu vesijohto Tampereen kaupungin pohjavedenottamolta, Oy Nokia Ab:n 110 kV:n voimajohtolinja alueen kaakkoispäässä sekä puhelinkaapelireitti Vaasantien varressa.

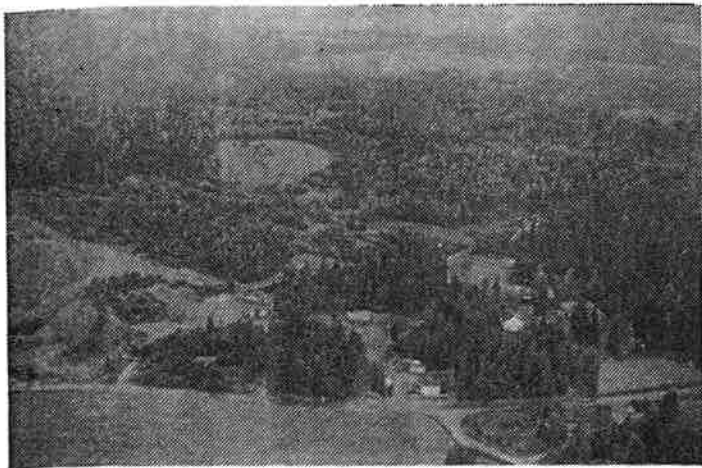
Osayleiskaavan mukainen soranottoaluekokonaisuus suunnittelualueen itäpäässä. Etualalla nk. Saarikosken alue, jossa on oleva pienehkö kuoppa. Taustalla näkyvät ottoalueet ovat Ylöjärven puolella (TVL:n ja Kesoilin alueet). Tarkoituksena on muodostaa laaja, yhtenäinen ottoalue, johon liittyy edellä mainittujen lisäksi nk. Nahkolan alue.

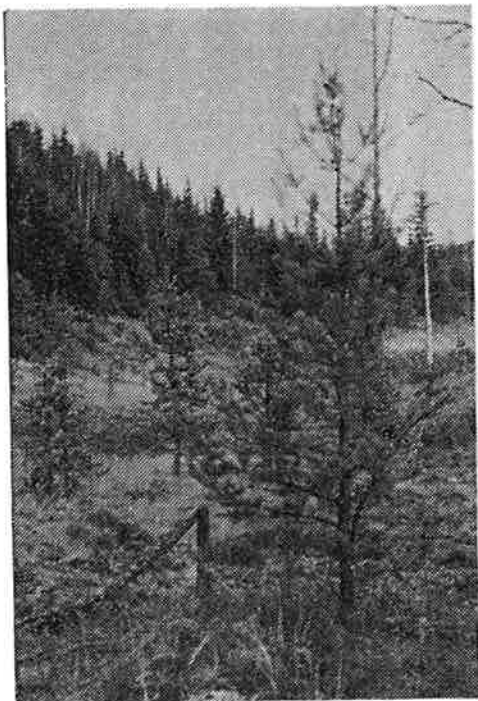
Pirkka-Hämeen piirimetsälautakunnan taimitarha-aluetta. Vasemmalla Nahkolan sorakuoppa, jonka reunalla kulkee Oy Nokia Ab:n 110 kV:n voimalinja sekä 20 kV:n linja. Oikeassa yläkulmassa näkyy Pinsiön kyläasutusta ydinharjun toisella puolella.

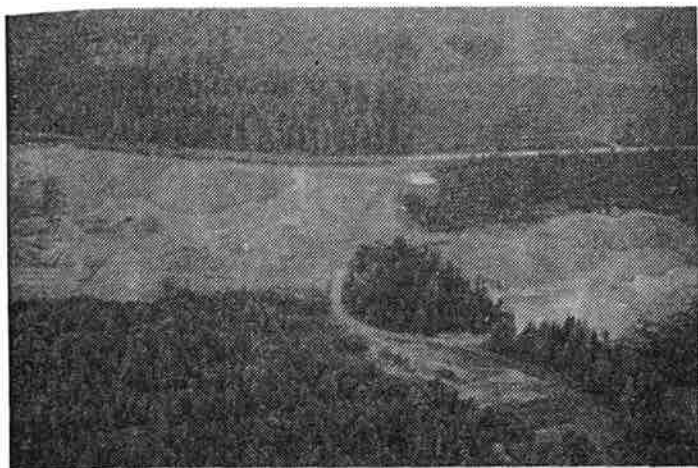
Taimitarha-aluetta varten raivattua maapohjaa. Oikealla näkyy Paskolampi. Ydinharjun toisella puolella näkyy Pinsiön kyläasutusta ja Nokian kaupungin soranottoaluetta.

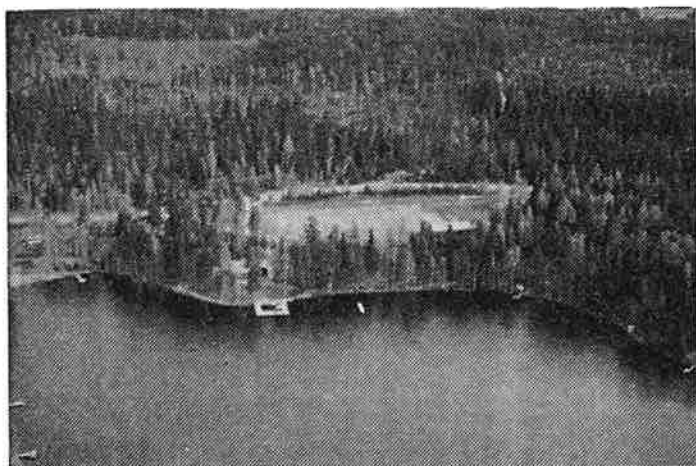
Pinsiön koulu etualalla oikealla, keskellä risteyksessä kauppa ja sen takana noin 100 m päässä Tampereen kaupungin pohjavedenottamorakennus. Keskellä kuvaa nk. Ahdin sorakuoppa ja vasemmalla Nokian kaupungin ottoalue. Näiden alueiden tuntumaan on osayleiskaavassa osoitettu laaja soranottoaluekokonaisuus. Taustalla valtatie 3 ja taimitarha-alueita.

Ydinharjun rinnalla kulkee molemmin puolin suppavyöhyke. Kuva on otettu em. Ahdin kuopasta noin 200 m länteen sijaitsevan supan pohjalta. Korkeusero kuvanottopaikan ja kuvassa vasemmalla näkyvän ydinharjun välillä on 37 m.

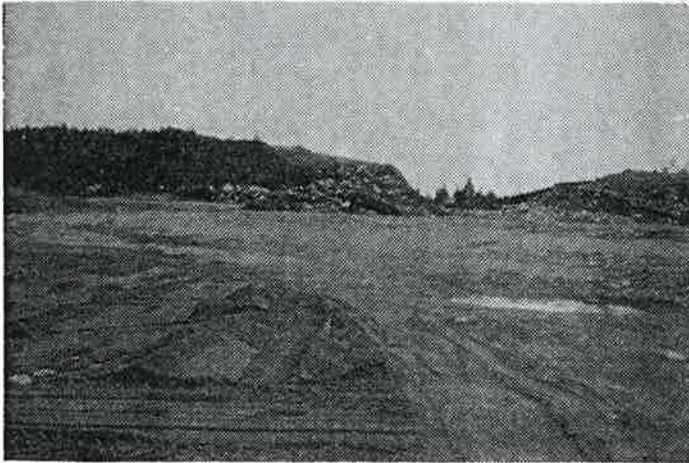
Lähteen soranottoalue Pinsiön paikallistien eteläpuolella. Ottoalueen luoteispää (kuvassa vasemmalla) ulottuu tien reunaan saakka eikä tielle päin ole jäänyt riittävää suojavyöhykettä. Tien toisella puolella on nk. Junnolan ottoalue, joka erottuu kuvasta avohakkuualueena.

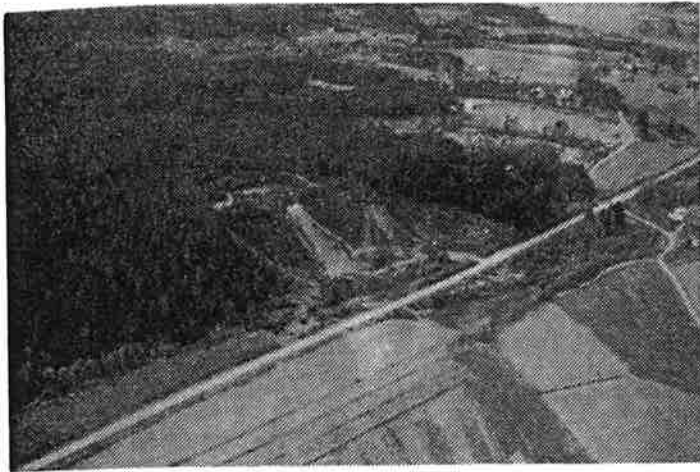
Tampereen Pyrinnön ulkoilumaja sijaitsee Lemijärven rannassa. Osayleiskaavassa on varattu sen toiminnan laajentamiselle lisäaluetta Pinsiön paikallistien toiselta puolelta.

Ketunkivenkankaalla yleiskaava-alueen luotei-
päässä on Kähkösen soranottoalue. Soranotto
on edennyt ydinharjuun ja uhkaa katkaista se
Osayleiskaavassa on esitetty, että tulevan s-
ranoton yhteydessä alue maisemoidaan. Kähkö-
sen alueeseen liittyy naapurikiinteistöjen
ottoalueet, joten Ketunkivenkankaalle muodos-
tuu myös laaja, yhtenäinen ottoalue.

Soranoton yhteydessä Kähkösen kuoppa tulee
maisemoida ja erityistä huomiota tulee kiin-
nittää kuvassa näkyvän ydinharjun saattamiseksi
mahdollisimman luonnontilaiseksi. Harju on
tosin tällä kohdalla jo lähes katkaistu.

Suunnittelualue päättyy luoteessa Sasin laaksoon, joka on erittäin kaunis maisemakokonaisuus. Maisemaa rumentavat kuvassa näkyvät sorakuopat: etualalla nk. Sasin ja taustalla Poikkilinjän sorakuoppa. Osayleiskaavassa esitetty, että soranoton jälkeen em. otto-alueet kunnostetaan teollisuusalueiksi, jolloin tukisivat ympäröivää haja-asutusta.

Poikkilinjän sorakuoppa sijoittuu aivan kyläasutuksen tuntumaan. Alueelta tulisi nopea käyttää loppuun otettavissa oleva kiviaines jonka jälkeen se tulee maisemoida. Taustalla näkyy Sasin laakson peltomaisemaa.

Sasin laakso Poikkilinjän sorakuopan reunasta nähtynä. Korkeusero laakson matalimman kohdan ja kuvanottopaikan välillä on noin 60 metriä. Korkeusero laakson ja harjun korkeimman kohdan välillä on noin 115 metriä.

5

TOTEUTTAMISTOIMENPITEET

5.1

Soranottoalueet

5.11

Maa-ainesten ottamislupa

Yleiskaava-alueelle on annettu rakennuslain 124 a §:n mukainen määräys, jolla maa-ainesten kaivaminen ja louhiminen sekä maanpinnan tasoittamis- ja täyttämistyöt on saatettu luvanvaraisiksi.

Ottamisluvan tulee perustua maa-aineslain 5 §:n mukaiseen ottamissuunnitelmaan. Lupa voidaan myöntää ilman suunnitelmaa, jos ottamistoiminta on laajuudeltaan ja vaikutuksiltaan vähäinen. Tavanomaista kotitarveottoa varten ei lupaa kuitenkaan tarvita. Luvan myöntää kunnanhallitus.

Lupa soranottotoimintaan tarvitaan sekä ns. vanhoja sorakuoppia, joissa ottotoiminta jatkuu, että uusia soranottoalueita varten. Yleiskaava-alueella ei ole maa-aineslain mukaista siirtymäsäännöstä, vaan soranottoa varten tulee olla voimassa oleva lupa ennen kuin kaivutoimintaa voidaan jatkaa.

Aiempiin soranottosuunnitelmiin perustuvat luvat eivät ole olleet voimassa toimenpidekiellon antamisen jälkeen.

Ennen yleiskaavan vahvistamista on alueella voimassa rakennuslain vanhan 31.2 §:n mukainen toimenpidekielto, jonka lisäksi alueella sovelletaan maa-aineslakia. Tänä aikana tarvitaan ottotoimintaan lupa toimenpidekiellosta ja maa-aineslaista Luvan myöntää kunnanhallitus.

Lupaa myönnettäessä noudatetaan soveltuvien osien maa-aineslain määräyksiä.

5.12

Luvan myöntämisedellytykset

Luvan myöntämisen edellytyksenä on, ettei toimenpide vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa osoitettuun tarkoitukseen eikä turmele maisemakuvaa.

Yleiskaavassa on osoitettu soranottoon soveltuvat alueet, joilla soranottoon tullessa myöntää lupa. Luvan yksityiskohtaiset ehdot ja ottotoiminnan määrä ratkaistaan kussakin tapauksessa erikseen. Muilla alueilla ottotoiminnan voidaan katsoa vaikeuttavan alueen käyttöä kaavan mukaiseen tarkoitukseen, joten ottotoimintaa ei tulisi näillä alueilla sallia.

Soranottoon soveltuvat alueet on osoitettu liitteessä 4 ja kaivalueiden rajaaminen liitteessä 5.

5.13

Ottamissuunnitelma ja lupamääräykset

Ottamisluvan tulee yleensä perustua ottamissuunnitelmaan, jonka mukaan ottotoiminta tulee tapahtumaan. Suunnitelmasta tulee ilmetä, miten aineiden ottaminen on tarkoitus suorittaa, ympäristö hoitaa sekä miten aluetta aiotaan käyttää ottotoiminnan jälkeen. Ottamissuunnitelmassa tulee selvittää vallitsevat luontosuhteet sekä hankkeen vaikutukset luonnonympäristöön.

Periaatepiirros soranoton suorittamisesta ja alueen kunnostamisesta kaivutoiminnan jälkeen on esitetty liitteessä 5.

Lain mukaan ottamislupa tulee sisällyttää lupamääräyksiä. Määräykset voivat sisältyä myös suunnitelmaan.

Soranottolupa myönnetään määräajaksi, joka on enintään 10 vuotta kerrallaan. Alkuvaiheessa luvat tulisi myöntää lyhyemmäksi ajaksi, jolloin kunnan on tarvittaessa helpompi tarkistaa lupamääräyksiä ja pienentää ottotoiminnasta aiheutuvia ympäristöhäiriöitä.

5.14

Lunastusvelvollisuus

Jos lupa soranottoon evätään yleiskaavassa olevan erityisen määräyksen nojalla (RakL 124 a §), sovelletaan lunastusvelvollisuuden osalta maa-aineslain 8 §:n säännöksiä. Kunnalle ei siten aiheudu lunastusvelvollisuutta, jos maanomistaja voi käyttää maataan kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla, joksi katsotaan esimerkiksi maa- ja metsätalous tai rakentaminen.

Toimenpidekiellon aikaisista maankäyttörajoituksista ei kunnalle aiheudu lunastus- tai korvausvelvollisuutta.

5.2

Asuntoalueet

Asuntoalueille tulisi laatia tätä yleiskaavaa yksityiskohtaisempi osayleiskaavatasoinen suunnitelma, jonka perusteella rakentaminen voisi tapahtua. Suunnitelmassa tulisi osoittaa ainakin rakennettavat alueet, liikenteen ja kunnallistekniikan järjestäminen ja virkistysalueet sekä maa- ja metsätalousalueet. Lisäksi suunnitelmaan voitaisiin sisällyttää määräyksiä rakennuspaikan koosta, rakennusten sijoittelusta ja rakentamistavasta. Tähän osayleiskaavaan perustuen voitaisiin alueelle hakea alueellista poikkeuslupaa rakennuslain 5 § mukaisesta taaja-asutuskieollosta. Kun alueelle on myönnetty alueellinen poikkeuslupa, tapahtuu rakentaminen sen jälkeen normaalin rakennuslupamenettelyn mukaan.

5.3

Ulkoilureitti

Ulkoilureitin sijainti on esitetty osayleiskaavassa ohjeellisena. Reitin tarkoituksenmukaista ja tehokasta käyttöä varten tulisi laatia tarkempi ulkoilureittisuunnitelma. Koska reitti kulkee useamman kunnan alueella, tulisi kunnan laatia suunnitelma yhdessä naapurikuntien sekä alueen urheiluseurojen kanssa.

HÄMEENKYRÖ

PINSIÖNKANKAAN OSAYLEISKAAVA

MAANOMISTAJAKYSELY

Nimi: _____

Osoite ja
puhelin: _____Tilan nimi
RN:o ja
kylä: _____

Esitämme, että omistamamme maa-alue osoitetaan suunnitelmassa (rasti ruutuun):

Maa- ja metsätalousalueeksi

Asuntoalueeksi

Loma-asuntoalueeksi

Teollisuusalueeksi

Soranottoalueeksi

Suojelualueeksi

Virkistysalueeksi

Muuksi, mikä

Mikäli maamme osoitetaan maa- ja metsätalousalueeksi haluamme, että sille varataan mahdollisuus kotitarvesoranottoon: kyllä ☐ ei ☐

Muita mielipiteitä: _____

Paikka

ja

aika

_____, ____/____ 1979

Allekirjoitus